

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

II Xornadas Internacionais de Educación Ambiental do CEIDA

Percorrido histórico dos Congresos de Educación Ambiental para os países lusófonos e Galicia

Carlos Vales Vázquez

Director do CEIDA

Castelo de Santa Cruz, Oleiros

Venres 27 de Abril de 2018

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

Antecedentes

V Congresso Ibero-americano de Educação Ambiental

Joinville, Brasil, 5 a 8 de abril de 2006

VI Congreso Ibero-americano de Educación Ambiental na Arxentina

Dentro das declaracións plenarias finais deste V Congreso Ibero-americano de Educación Ambiental explicitábase a necesidade de expandir a iniciativa de articulación e cooperación internacional para os países de lingua portuguesa

Congreso Lusófono- Galego de Educación Ambiental na Galiza

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Hacia el desarrollo sostenible en el tercer milenio

Palacio de Exposiciones y Congresos de Granada
27 - 30 Septiembre de 2005

III Congreso Internacional de Educación Ambiental

*Hacia el desarrollo sostenible
en el tercer milenio*

Investigación
Formación
Estrategias

EA

Organiza
Asociación Española de Educación Ambiental

Hacia el desarrollo sostenible en el tercer milenio

Palacio de Exposiciones y Congresos de Granada
27 - 30 Septiembre de 2005

www.ae-ea.org

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Antecedentes

**V Congresso Ibero-americano
de Educação Ambiental**

Joinville, Brasil, 5 a 8 de abril de 2006

**Celebración do I Simposio de Educación
Ambiental dos países lusófonos e Galicia**

**I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia**
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

Organización

■ Joana de Barros Amaral, integrada na plantilla do CEIDA para colaborar na organización do Congreso (Ministerio de Educação do Brasil)

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

- Xulio López Pérez, Biólogo e educador ambiental
- Organización do congreso
- Loxística do congreso (xestión de viaxes, visados,...)
- Financiación do congreso
- Apoios institucionais ao congreso
- Programación cultural complementaria

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

Financiación do Congreso

ENTIDADE	IMPORTE AXUDA
Agencia Española de Cooperación Internacional	98.000,00 €
Dirección Xeral Cooperación Exterior (Xunta de Galicia)	18.000,00 €
Vicepresidencia de Igualdade e do Benestar	5.000,00 €
Deputación da Coruña (Programación Cultural)	12.000,00 €
TOTAL	133.000,00 €

Sen cuantificar. O traballo de todo o equipo do CEIDA (15 persoas)

SUBVENCÍONS

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

ENTIDADE	IMPORTE AXUDA
Club Internacional de Prensa	11.989,77 €
Dirección Xeral de Turismo	16.481,33 €
Dirección Xeral de Creación e Difusión Cultural	13.312,00 €
Xacobeo	800,00 €
Turgalicia	500,00 €
Concello de Santiago	3.000,00 €
El Corte Inglés	3.000,00 €
Consellos reguladores	1.000,00 €
Consortio Turismo A Coruña	180,00 €
Foto Artús	500,00 €
Fundación Caixa Galicia	1.000,00 €
Consello da Cultura Galega	1.500,00 €
Sociedade Galega de Educación Ambiental	183,00 €
Grupo de Investigación en Pedagogía Social e Educación Ambiental (SEPA) – Universidade de Santiago	766,23 €
Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG)	20.590,00 €
Asociación Galega do Xogo Popular e Tradicional	450,00 €
Punto Radio	1.000,00 €
TOTAL	76.252,33 €

Financiación do Congreso

**Aportacións
en especie**

Concello de Oleiros

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Entidades colaboradoras

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

PROMOTORES PRINCIPAIS

**XUNTA
DE GALICIA**

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

ORGANIZAN

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

USC

UNIVERSIDADE
DE SANTIAGO
DE COMPOSTELA

Colaboradores

CENTRO DE ESTUDOS
AFRICANOS

cooperación **galega**

FUNDACIÓN
Santiago Rey Fernández-Latorre

CONSELLO DA
CULTURA GALEGA

CPLP

UNIVERSIDADE
DE VIGO

SOGAMA
SOCIEDADE GALEGA
DO MEDIO AMBIENTE

MINISTERIO
DE MEDIO AMBIENTE

Associação Portuguesa de Educação Ambiental
Caretakeers of the Environment

CONCELLO DE
SANTIAGO

Ministério do
Meio Ambiente

Grupo de Investigación
Pedagogía Social
Educación Ambiental

COMPAÑIA DE
RADIO/TELEVISIÓN
DE GALICIA

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

379
participantes

Angola 9

Brasil 105

Cabo Verde 10

Guinea Bissau 7

Mozambique 8

Portugal 72

San Tomé e Príncipe.. 4

Timor Leste 2

Galicia 146

Resto de España 16

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

TEMÁTICAS

- CAMBIO CLIMÁTICO
- CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE
- SUSTENTABILIDADE SOCIOAMBIENTAL

PAÍSES

- Angola
- Brasil
- Cabo Verde
- Galicia
- Guinea Bissau
- Mozambique
- Portugal
- Sao Tomé e Príncipe
- Timor Leste

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

PUBLICACIÓNS

ÁREAS DE TRABALLO

COMUNICACIÓNS PÓSTER

EA e Conservación da Biodiversidade	14	15
EA e Cambio Climático	9	0
EA e Cooperación	4	2
EA e Ecofeminismo	1	0
EA e Turismo	10	5
EA e Universidade	12	5
EA e Axenda 21	9	5
EA no Sistema Educativo	28	10
EA Non Formal	31	16
Asociacións e Redes de EA	7	3
Totais	125	61

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

PROGRAMACIÓN CULTURAL

MÚSICAS NA RÚA E NO CONGRESO

EXPOSICIÓNS FOTOGRÁFICAS

CONCERTOS

CAFÉS CON
MÚSICA E CON
LETRAS

EXCURSIÓNS E VISITAS GUIADAS

CINEMA DOCUMENTAL

ROMARÍA

AUDIOVISUAIS

FEIRAS DE TROCO

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

Repercusión pública

Prensa escrita

Medio	Novas publicadas
-------	------------------

"La Voz de Galicia"	11 novas
---------------------	----------

"El Correo Gallego"	4 novas
---------------------	---------

"Galicia Hoxe"	5 novas
----------------	---------

"El Progreso"	1 nova
---------------	--------

"Infoxove"	3 novas
------------	---------

Total	24
--------------	-----------

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

Repercusión pública

Medios dixitais

Medio

www.cxg.org

www.vieiros.com

www.gznacion.com

www.amigosdaterra.net

www.siam-cma.org

www.galiciadigital.com

www.usc.es

www.ambientum.com

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

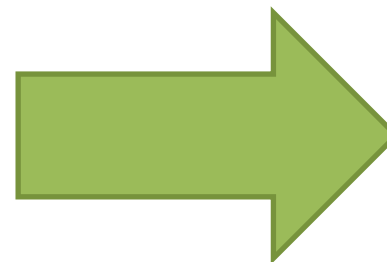

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

E DESPOIS DO CONGRESO?

I Congreso Internacional de
Educación Ambiental
dos Países Lusófonos e Galicia
24-27 setembro 2007 Santiago de Compostela

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

PROXECTO

Capacitación e Traballo en Rede dos Xestores dos ENPs de **Cabo Verde, Santo Tomé y Príncipe, Guinea Bissau e Mozambique**

OBXECTIVOS

Contribuir á conservación da biodiversidade mediante a optimización da xestión dos ENPs, xunto co desenvolvemento sostible das comunidades humanas ligadas a eles, nos países de Cabo Verde, São Tomé e Príncipe, Guinea Bissau e Mozambique.

ACTUACIÓNS

- ❖ Capacitación para Xestores e responsables de espazos naturais protexidos.
- ❖ Creación da Rede de Xestores e Responsables de ENPs no Mundo Lusófono.
- ❖ Edición dun manual de xestión da conservación

ANO 2009

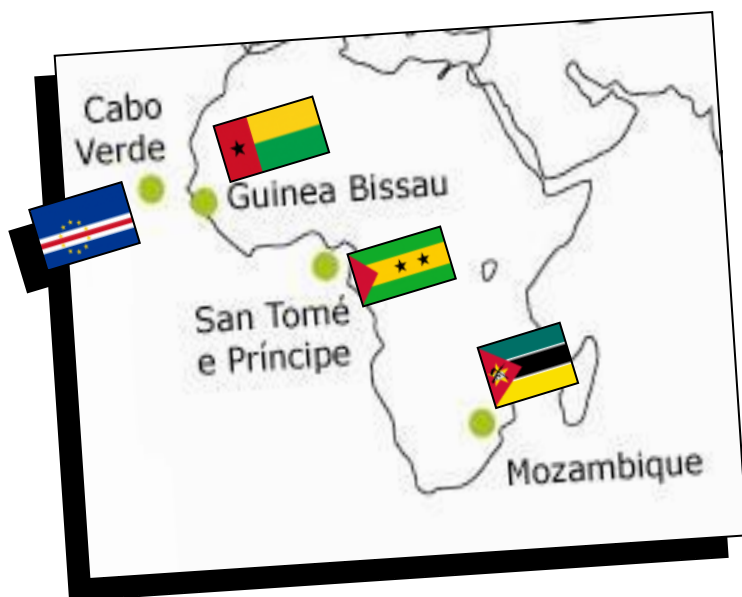
PROYECTO

Capacitación y trabajo en red de los gestores de los Espacios Naturales Protegidos de Cabo Verde, Santo Tomé y Príncipe, Guinea Bissau y Mozambique

CURSO Capacitación de xestores de espazos naturais protexidos de Cabo Verde, San Tomé e Príncipe, Guinea Bissau e Mozambique

• Fechas

2-16 marzo 2010

• Destinatarios

Persoal técnico das autoridades nacionais de conservación, directores de parques nacionais, parques naturais e outras tipoloxías de áreas protexidas

• Participantes 20

- 8 de Cabo Verde
- 4 de Guinea Bissau
- 4 de Mozambique
- 3 de San Tomé e Príncipe
- 1 de Timor Leste (convidado)

PROXECTO

Apoio á posta en marcha da Red Hispano-Lusófona de Xestores de Espacios Naturais Protexidos de [Angola](#), Cabo Verde, Guinea Bissau, Santo Tomé y Príncipe e Mozambique

OBJETIVOS

- ❖ Formalización, institucionalización e posta en marcha da Rede.
- ❖ Creación e soporte dun sistema de intercambio de información e experiencias nos países membros da Rede.

ACTUACIÓNS

- ❖ Constitución dun Secretariado e elaboración dos Estatutos da Rede.
- ❖ Creación dunha lista de distribución como canal de comunicación entre os membros.
- ❖ Creación dun portal web.
- ❖ Elaboración dun boletín informativo semestral.

ANO 2011-2012

A REDE PARDELA

OBXECTIVO

Crear un escenario de intercambio de experiencias e adquisición de destrezas na xestión das áreas naturais protexidas no mundo, incluíndo especialmente a todos os países da CPLP e a España, con especial relevancia en Galicia.

OS MEMBROS

Personas en representación de actores que desenvolven actividades nas áreas naturais protexidas dos países da CPLP e do estado español (con especial destaque en Galicia), tanto do sector público como de ONG's, ou de organizacións comunitarias.

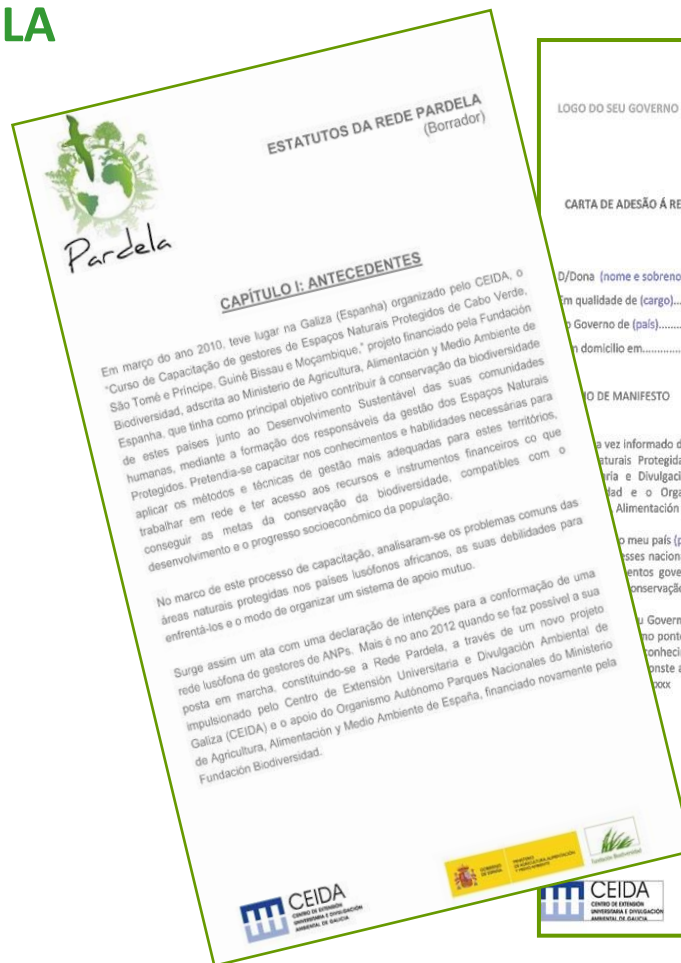
**85 membros na
actualidade**

FORMALIZACIÓN DA REDE PARDELA

- SECRETARIADO DA REDE
- REDACCIÓN DOS ESTATUTOS
- CARTA DE ADHESIÓN DOS GOBERNOS

LOGO DO SEU GOVERNO OU INSTITUCIÓN

CARTA DE ADESAO Á REDE HISPANO-LUSÓFONA DE GESTORES DE ÁREAS NATURAIS PROTEGIDAS (PARDELA)

D/Dona (nome e sobrenome).....

En calidade de (cargo).....

Goberno de (país).....

En domicilio en.....

DO DE MANIFESTO

A vez informado da posta em marcha da Rede Hispano-Lusófona de Gestores de Áreas Naturais Protegidas (Rede PardeLA), impulsada polo Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA), co apoio da Fundación Biodiversidade e o Organismo Autónomo Parques Nacionales do Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente de España,

o meu país (país)..... considera que a finalidade desta Rede é convergente cos intereses nacionais do país e, por tanto, promoverá a participación na mesma dos organismos correspondentes e entidades da sociedade civil comprometidas coa conservación das áreas naturais protegidas.

O Goberno de (país)..... designa a D./Dona..... (nome e sobrenome), como o punto focal para que colabore activamente na Rede, contribuíndo a manter os efectos oportunos, assino a presente carta, a xxxx de xuño de 20xx.

Assinatura e selo.

LISTA DE DISTRIBUCIÓN

Sistema de comunicación permanente que permite o intercambio de experiencias, ideas, e coñecemento ademais da circulación de información entre todos os membros.

Para darse de alta na lista, é preciso enviar unha mensaxe a

cooperacion@ceida.org

Indicando no asunto: **ALTA PARDELA**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

BOLETÍN ELECTRÓNICO

Boletín de periodicidade semestral que recolle:

- Información das actividades dos membros.
- Novas de actualidade
- Artículos
- Recursos de interese
- Documentación online

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

PÁXINA WEB:

www.pardela.org

Proyecto realizado con el apoyo de la Fundación Biodiversidad

buscar... [GL](#) [ES](#) [PT](#)

[INICIO](#) [QUIENES SOMOS](#) [ANPS](#) [RECURSOS](#) [NOTICIAS](#) [CONTACTO](#)

Pardela

Red hispano-lusofona
para la gestión de áreas
naturales protegidas

- Áreas naturales protegidas en Angola
- Áreas naturales protegidas en Brasil
- Áreas naturales protegidas en Cabo Verde
- Áreas naturales protegidas en España
- Áreas naturales protegidas en Guinea Bissau

Seminario Internacional "Alteraciones Climáticas y sus Repercusiones Socio-ambientales"

18
Junio
2012

O Seminario Internacional "Alteraciones Climáticas y sus Repercusiones Socio-ambientales" es una iniciativa conjunta promovida por investigadores, profesores de diferentes grados de enseñanza y la Direcção-Geral do Ambiente de la República Democrática de San Tomé y Príncipe. Este evento, que tendrá lugar en la ciudad de San Tomé entre el 20 y 23 de Agosto de 2012, es el producto de un trabajo de reflexión y colaboración de diferentes iniciativas anteriores que tuvieron continuidad desde 2006 po...

[Leer mas](#)

29
Mayo
2012

Boletín Pardela, núm. 1

Ya está disponible en la página web el primer Boletín de la Red Pardela, publicación electrónica de periodicidad semestral que pretende servir de herramienta de comunicación tanto interna como

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

CONVENIOS DE COLABORACIÓN

ANO 2010

REDE AMBIENTAL MAIOMBE

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

CONVENIOS DE COLABORACIÓN

ANO 2011

FUNDACIÓN HABURAS, TIMOR LESTE

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

CONVENIOS DE COLABORACIÓN

ANO 2017

UNIVERSIDADE DE SAO TOMÉ E PRÍNCIPE

Universidade da Coruña

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Universidade de Santiago de
Compostela

CEIDA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

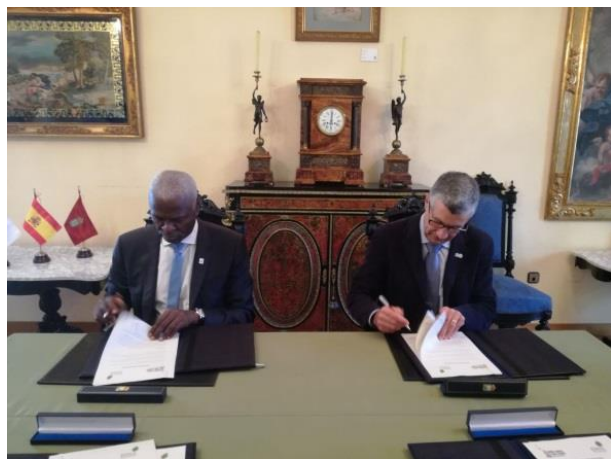

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

ILLA DO PRÍNCIPE

Irmanamento Reserva da Biosfera da Ilha do Príncipe e Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo

Reunión cos axentes de cooperación galegos e expertos en residuos e tratamento de augas na sede do CEIDA

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Próximamente....

**PROXECTO DE COOPERACIÓN
APOIO ÁS CANDIDATURAS A RESERVA
DE BIOSFERA DAS ILLAS DE FOTO E
MAIO
CABO VERDE**

**VISITA DO MINISTRO DO AMBIENTE
DO GOBERNO DE CABO VERDE**

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

MOITAS GRAZAS

CEIDA

**Castelo de Santa Cruz, s/nº
15.179 Liáns-Oleiros (A Coruña)**

Tfno: 981 630 618

www.ceida.org

ceida@ceida.org

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros